

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุณกุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๕๐

วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ บททั่วไปของหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยว่าจะถูกจำกัดมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายที่ตราออกมาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

มาตรา ๔๕ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

ส่วนมาตรา ๕๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองเสรีภาพในทางวิชาการของบุคคล การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

จึงเห็นได้ว่า การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทางวิชาการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ ไม่ได้เป็นการคุ้มครองโดยไม่มีขีดจำกัด การคุ้มครองเสรีภาพทางวิชาการนี้ ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสมจากรัฐ และเท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ อยู่ในหมวดว่าด้วยการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับบัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔ ว่า “นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และมีอำนาจนำตัวไปมอบแก่ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบถามและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบในกรณีที่ไม่สามารถนำตัวไปมอบได้จะแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้อบรมสั่งสอนหรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนเด็กอีกชั้นหนึ่ง” และวรรคสามบัญญัติว่า “การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา เพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ให้นักเรียนและนักศึกษายู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ไม่ประพฤติตนในทางที่ไม่เหมาะสม ตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน และเพื่อมิให้นักเรียนและนักศึกษาฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนและสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการควบคุมดูแลมิให้มีการฝ่าฝืนระเบียบ และมีให้นักเรียนหรือนักศึกษาคนอื่น ๆ กระทำตามเป็นเยี่ยงอย่าง กฎหมายจึงกำหนดมาตรการให้มีการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษ อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์สำหรับการลงโทษนั้น กฎหมายกำหนดให้กระทำเท่าที่สมควร เพื่อเป็นการอบรมสั่งสอน โดยบัญญัติให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ซึ่งในกรณีนี้ได้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเป็นกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม) มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับ

การลงโทษ อย่างไรก็ดี เพื่อความเป็นเอกภาพในการใช้บังคับกับทุกโรงเรียนและสถานศึกษา รัฐมนตรี
ย่อมต้องออกระเบียบที่มีเนื้อหาตามความเห็นของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
ในการให้ความคุ้มครองเด็กอยู่แล้ว และการกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน
หรือสถานศึกษาก็เป็นเพียงมาตรการเพื่อบรรลุดังกล่าวของบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม จึงมิได้จำกัดเสรีภาพทางวิชาการ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ เพราะเป็นการส่งเสริม
ความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนและสถานศึกษา
ให้ประพฤติตนเป็นคนดี ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีได้จำกัดสิทธิในการจัดการศึกษาอบรมของ
องค์กรวิชาชีพหรือเอกชน หรือการศึกษาทางเลือกของประชาชน หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง
หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘
วรรคสาม แต่อย่างใด จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รับรองไว้
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ มาตรา ๔๘ วรรคสาม
และมาตรา ๕๐

นายเฉลิมพล เอกอรุ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ